

Kto w XIX wieku walczył o polską tożsamość?

TERYTORUM	WIZERUNEK DZIAŁACZY NIEPODLEGŁOŚCIOWYCH	PROGRAMY, POGLADY
WYBRANE OBSZARY EUROPY	<p>JÓZEF GARIBALDI</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • czołowy bojownik o zjednoczenie Włoch • zwolennik przyszłości demokratycznych i republikańskich Włoch • przeciwnik papieżstwa • inicjator zbrojnych rozwiązań
	<p>LAJOS KOSSUTH</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • przeciwnik Austrii • zwolennik zbrojnego powstania w celu odzyskania niepodległości Węgrów • zwolennik konstytucji i obalenia monarchii absolutnej • przeciwnik współpracy z innymi narodami • postulował uwolnienie chłopstwa z niewolniczego poddaństwa względem szlachty
	<p>JERZY PLECHANOW</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • przeciwnik monarchii absolutnej w Rosji • zwolennik rewolucji proletariackiej • inicjator przeniesienia idei marksistowskich na grunt Rosji carskiej
OBSZAR ZIEM POLSKICH POD ZABORAMI	<p>LUDWIK MIEROSŁAWSKI</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • zwolennik przemian demokratycznych • inicjator walki zbrojnej o odzyskanie niepodległości • przywódca powstania wielkopolskiego w czasie Wiosny Ludów
	<p>ALEKSANDER WIELOPOLSKI</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • przeciwnik powstania zbrojnego w okresie powstania styczniowego • zwolennik pracy organicznej na terenie Królestwa Polskiego • reformator administracji i szkolnictwa • zwolennik uległości wobec Rosji w celu uzyskania większego zakresu autonomii dla Królestwa Polskiego
	<p>ROMAN DMOWSKI</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • zwolennik państwa narodowego, zwalczającego prawa innych narodów • inicjator powstania państwa polskiego według idei inkorporacji ziem wschodnich przy pełnej ich polonizacji • reprezentant orientacji antyniemieckiej • zwolennik dyplomatycznego rozwiązania sprawy polskiej

Kto w XIX wieku walczył o polską tożsamość?

TERYTORUM	WIZERUNEK DZIAŁACZY NIEPODLEGŁOŚCIOWYCH	PROGRAMY, POGLADY
OBSZAR ŚLĄSKA PRUSKIEGO	JÓZEF LOMPA 	<ul style="list-style-type: none"> • zwolennik pracy organicznej wśród mieszkańców Górnego Śląska • inicjator i założyciel wielu instytucji kulturalnych i oświatowych oraz czasopism wydawanych w języku polskim, służących popularyzacji polskości • pionier oświaty ludowej, w której upatrywał drogę do oświecenia i unarodowienia społeczności Śląska szczególnie na terenach wiejskich • współpracował z działaczami narodowymi na terenie Śląska Cieszyńskiego m.in. z Pawłem Stalmachem
	KAROL MIARKA 	<ul style="list-style-type: none"> • deklarował lojalność wobec państwa niemieckiego, ale wyraźnie akcentował odrębność narodową, domagając się swobód dla języka polskiego i reprezentowania spraw polskich w organach przedstawicielskich • inicjator utworzenia i organizator wielu polskich organizacji społecznych oraz gospodarczych, służących pracy organicznej • założyciel czasopisma „Katolik”, pisma walczącego polskość ludu górnośląskiego • współpracował z działaczami narodowymi na terenie Śląska Cieszyńskiego m.in. z Pawłem Stalmachem i „Gwiazdką Cieszyńską”
	WOJCIECH KORFANTY 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawiciel ruchu narodowego na Górnym Śląsku • wydawca polskich czasopism krzewiących polskość Górnego Śląska • walczył o rozszerzenie praw dla Górnoślązaków i przyłączenie Górnego Śląska do Polski jako poseł do Reichtagu • dyktator III powstania śląskiego
OBSZAR ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO	PAWEŁ STALMACH 	<ul style="list-style-type: none"> • inicjator ruchu narodowego poprzez działalność wydawniczą, politywistyczną, organizację wielu instytucji integrujących Polaków na Śląsku Cieszyńskim: Czytelni Polskiej, Kasyna, Czytelni Ludowej, Towarzystwa Rolniczego, Towarzystwa Naukowej Pomocy dla Księżstwa Cieszyńskiego, Macierzy Szkolnej • na kongresie słowiańskim w Pradze nalegał na połączenie Śląska Cieszyńskiego z Galicją, a także Śląska (który pozostawał wówczas pod władzą Prus) z Wielkopolską
	FRANCISZEK MICHEJDA 	<ul style="list-style-type: none"> • reprezentował poglądy narodowej demokracji, endeckie, podkreślające polskość Śląska Cieszyńskiego przy jednoczesnej wrogości wobec innych narodów • jego działalność narodowa nacechowana była pracą organiczną • wspierał instytucje gospodarcze i towarzystwa oświatowe • założyciel polskich czasopism
	JÓZEF KOZDOŃ 	<ul style="list-style-type: none"> • zwolennik śląskiego separatyzmu, założyciel Śląskiej Partii Ludowej • lider ruchu „ślązakowców”, podkreślał śląską jedność plemienną • głosił otwarty konflikt z państwami narodowymi: polskim, niemieckim i czeskim • zwolennik lojalności wobec państwa habsburskiego

Źródło zdjęć: Wikipedia.pl

Kto w XIX wieku walczył o polską tożsamość?

- 1.** Na podstawie hasel programowych działaczy niepodległościowych i rewolucyjnych w XIX wieku oraz wiedzy własnej napisz:
 - a. Jakie hasło pojawia się we wszystkich programach?
 - b. Jakie inne wspólne cechy tych programów dostrzegasz. Podaj dwie.
- 2.** Na podstawie programów działaczy na Śląsku Cieszyńskim odpowiedz na poniższe pytania.
 - a. Jakie hasła programowe łączą działaczy niepodległościowych na ziemiach polskich objętych zaborami w XIX wieku z programami na innych obszarach Europy. Podaj dwa z nich.
 - b. Jakie problemy stanowią specyfikę sytuacji na ziemiach polskich? Podaj dwa.
- 3.** Na podstawie programów działaczy na Śląsku Cieszyńskim podaj cztery cechy typowe dla tego regionu.
- 4.** Uzasadnij w 5 zdaniach specyfikę programów niepodległościowych na Śląsku Cieszyńskim.
- 5.** Napisz krótką rozprawkę na temat *Specyfiki ruchu narodowego na Śląsku Cieszyńskim w XIX wieku.*

